

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Exercitium Perfectionis, Et Virtutum Christianarum

In tres Partes distinctum

Rodríguez, Alonso

Coloniæ Agrippinæ, 1622

XVII. Respondetur obiectioni & scrupulo dicentis, quod homini suæ valetudinis habenda sit ratio.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40105

debere monet, ne ad eas sectandas occasionem esse debere, quod diu in ea quis vixerit, aut nales veteranus sit, aut quod in Academia doceat, aut ad populū concionetur; aut denique alias Superiorem egerit. Verum hoc fundamentum nobis semper præ oculis habendum, videlicet, non magis quempiam sibi in Societate nocere posse, quam quod occasione det, è qua alij socii haud ægre intelligāt, eum propterea, quod aut Veteranus aut Professor, aut Concionator, &c. sit, exemptiones aliquas & priuilegia sibi ambire, & velle vt sibi extra ordinē, & præter communem aliorum vsum quid in rebus necessariis concedatur: Seniorum & aliis doctiorum in Societate est, magis fratres laos omnibus in rebus ædificare, & suo disciplinā Religiosam exemplo, tum conseruare, tum apud alios promouere, humilioribus se conformando.

Rom. 12. 16

Non alta sapientes sed humilibus consentientes. Huic vsui scilicet deseruire literæ debent, & diuturnioria Religiosa ita vita.

CAPVT XVII.

Respondetur obiectioni & scrupulo dicentis, quod homini sua valetudinis habenda sit ratio.

Quoniam vero nulla re magis, & nullo æquiori titulo ad ambiendas aliquas particularitates moueri solemus, quam ipsa, qua ad valetudini seruiendū & vitam conseruandam teneri videmur, obligatione; hinc vt huic quaestioni faciamus satis, quædam hic afferemus, quæ circa eam vulgo Doctores tradūt. Notāt primo (& est communis omnium doctrina) aliud esse, seipsum de facto interficere, vel data opera vitam abbreviare, hūc in finem aliquid assumendo & faciendo aliud, nolle (illicitum hoc enim est & peccatum grauissimum) aliud vero esse, de valetudine

Aliud est, de facto & ex proposito vitam abbreviare: in finem aliquid assumendo & faciendo aliud, nolle (illicitum hoc enim est & peccatum grauissimum) aliud vero esse, de valetudine

& vita conseruanda non laborare, & hanc proiungere nolle: quia adeo hoc non illicitum, vt etiam licitum esse censent. Nemo quippe tenetur curare, vt vitam vel producat vel conseruet, delicatibus ad hoc cibis, aliisque rebus extraordinariis vtendo: vt nec tenetur viuere & commorari in locis salubrioribus, etsi alioqui diutius & maiori in sanitate sibi se victurum nosset. Non item tenetur cibos salubriores, & complexionis suæ conuenientiores procurare, etsi pro certo sciret per hos se victurum & diutius & sanius. Certum id est & euident: qui enim secus diceret, omnia is cum Ecclesiæ, tum Religiosorum institutorum, ieiunia, abstinentias, & austeritates condemnaret & euerteret. Imo verò Theologis & Sanctis Patribus asserentibus, reprehensionem vt plurimum subiacer, ac præsertim in Religiosis hominibus huiusmodi delicias consecrari. Ne quidem dum quis iam infirmus est, tenetur exquisita, valde pretiosa ac sumptuosa, ad vitam conseruandam medicamenta conquirere, vt nec medicos raros & peritiores: imo omnia hæc in Religioso, qui humilitatem & paupertatem proficitur, reprehendenda sunt: satis eum est vulgaria, communia & facilia, quæ vt plurimum conuenientia sunt, media adhibere: nam, cum vita ac valetudo corporis non nisi bonum temporale & transitorium sit, & vitæ ac salutis animæ respectu, exigui momenti, hinc ad plura nos, quam ad hoc, noluit Deus obligare. Hinc non solum ab eo, quod extraordinarium, & exquisitum, licet abstinere, & aliquid auferre, verum etiam ab eo, quod commune & ordinarium. Sic videmus Religiosos & Dei seruos, id de alimento suo, somno, commoditatibus & tractatione corporis detrahere, quod & alii communiter vsurpant & ipsi licite vsurpare possent. Et hoc ipsis non modò vt licitum permittimus, verum etiam vt sanctum laudamus; esto, hoc valetudini suæ noxium ac detrimentosum esse,

esse, & propterea breuioris se vite futu-
ros sciant, quemadmodum est non licitum
modo, sed & magnæ virtutis indi-
cium, ac meriti seges, pro proximi non
anima solum, verum etiam pro vita eius
temporali mortis se periculo exponere,
& vitam temporalem prodigere, vti re
ipsa præstant, qui pestifera lue alioue
contagioso morbo infectis inseruiunt &
medentur: pari modo licitum, laudabi-
le ac multæ virtutis est, ad, propterea ani-
mæ mortificationis fructu, succurrendum
aut sanitatem corporalem modice laedere.
Si quis, vt pannum aliquem sibi com-
paret, idque ad familiam commode alen-
dam, & honoris aliquantum com-
parandum, mari se committere audeat,
in Belgium vel Indiam nauiget, laborio-
sas ducat noctes, & dies etiam laborio-
siores, cum notabili suæ sanitatis detri-
mento & euidenti vitæ periculo, atque
id etiam, vt licitum ei concedamus;
quanto magis id homini licitum, lauda-
bile & sanctum erit, ad spirituales pro-
prie animæ sanitatem, vt sic caro spiri-
tui subiciatur & pareat, ne quam, contra
ipsum, rebellionem moueat, & aliquam
traditionem moliat? Atque hoc de-
mum esse dicimus, pœnitentiam facere.
Id vero si aufertur, omnes prope, qua-
in Dei Ecclesia vsurpantur, pœnitentias
tollere, & cessare foret.

Quærit quis Quærit in super in scholis suis Theo-
per medi- logs, num alicui seruo Dei è colicis tor-
conam re- minibus, vel stomacho grauissimè labo-
re, nolle ranti, aut vulnus magnum dolorem af-
ferre, nolle ferens habenti, liceat nolle curam aut
ferre ex sibi medicinam fieri, sed ipsum ex Chri-
di amore. sti amore pati, dummodo mortis peri-
cu- lulum non sit?

Cast. 22. Respondent licitum id esse, & adfe-
197. ar. 1. runt ad hoc probandum exemplum S.
Agatha c. Agathæ, ad quam cum S. Petrus in figura
1. n. 41. cuiusdam senis, venisset, eius præte-
ctas à tyranno mamillas curaturus, eas
sibi restitui noluit, dicens, *Quia medici-*
nam carnalem corpori meo nunquam exhibi-
bit. Adducunt quoq; ad hoc alia multo-

Rodriquez, exercit. pars 2.

rum spiritualium & perfectorum homi-
num exempla, qui colicos vel stomachi
dolores patienter ferunt, nullum sibi cõ-
tra eos remedium adhiberi patientes, quo
carnem mortificent, ac spiritui subijerant,
dolores, passionemq; Domini quadan-
teus sentiant; itaq; eius participes sint,
in quibus etiam doloribus mire hilares
& contenti sunt, mirificeq; inde profici-
unt. Adhæc, vt appareat non tanti sani-
tatem & vitam esse, vt de ea procuranda
ac conservanda, vti nonnulli censent, la-
borare nos oporteat, hunc Theologi ca-
sum ponunt: Verſatur, inquit, quis in
præsentissimo moriendi periculo, nisi il-
li pes aut brachium præcindatur; qua-
runt itaq; num membrum illud sibi rese-
cari pati tenebitur? Et dicunt, quod non:
& ad hoc propositum adferunt illud quod
simili in casu alius ille olim ait, *Non est* *Plutarch.*
tanto dolore digna salus & vita. Tradunt *in Maria.*
præterea scholastici, neminem medici-
nas vt vita sua prolongetur adhibere te-
neri, esto norit, eam, iis non adhibitis
etiam abbreviandam, v. g. Dicentibus
medicis, vt singulis mensibus vel annis
catapotia purgandis humoribus sumas,
hæc aut illa medicamina vsurpet, caute-
rium sibi hac in parte vel illa iniuri sinat,
minime auscultare teneretur, etsi de cœno
cirus mori deberet. Adduntia super, et-
iam si quis sciat, se vinum vel purum, vel
niue infrigidarum ac dilutum bibendo,
breuioris vitæ futurum, non teneri sub
peccato mortali, vinum vel niuem omite-
tere. Iam hæc propositio nostro adapte-
mus. Si, vt gula satisfaciant, vt frigidum
bibant, vt lapidas quasdam & delicatas
lautitias comedant, vel alius id genus de-
licis gaudeant, homines de sanitate sua
conseruanda vel de vita producenda ma-
gno opere solliciti non sunt, nec vllam rei
huius rationem habent, nec eos propter
ea ipsi condemnamus; cur tantam sani-
tatis valetudinisque suæ rationem Reli-
giosus habeat, vt ob imaginariam per-
suasionem, qua hoc illi credat obfutu-
rum, illud vero plus profuturum, regu-
larum obseruantiam proculcet? Et vt de-

Si licet se-
culari com-
moda qua-
dam reu-
tere ad si-
tam longius
extenden-
dam, id et-
iam magis
religioso.

bb mus,

mus, non inanem id imaginationem, sed sinceram veritatem esse, hanc quæso necessitatem, & quod, inde ei consecuturum est, commodum (quod etiam valde incertum est, & potest alia bona in contrarium esse ratio) in vna rutilante lance, inquietudinem vero & turbulam tam propriam quam alienam, & malum quod fratribus datur exemplum, & quæ hinc sequantur incommoda, in altera ponamus; videbimus, quam hæc præ illis infinite plus sint ponderatura; quod mundani faciunt & tu fortasse etiam sapius fecisti, vt gulæ satisficiant & voluptatula saporis fruuntur; an non idte æquum erit facere ad vitam Religiosam viuendam, ad communitatem sequendam, ad scandalum, malumque exemplum, quod fratribus per singularitates & delicias tuas dares, cuitandum?

Hoc saltem hinc colligimus, hominem ad singularitates has & commoda procuranda, minime obligari. Quantum ad serupulum spectat, securus esse potes. nullam hinc eius habendi occasionem esse, esto etiam minus tibi præberetur, quam tum præbetur, cum vix quidquam præbetur, & deterrime tibi fit, tam cum bene vales, quam cum aegeres, esto etiam aliquod sanitatis detrimentum ideo patiaris: sed melius te facturum, & maiorem perfectionem fore, si quid patiaris, & hoc vt pœnitentiam suscipias, quam si delicias & commoda tua scilicet procures, & quod maior tui ratio non haberetur, nec tanti, quanti faciendum te putas, fortassis conquerere. Non vult enim Deus, vt tantopere de valetudine & sanitate solliciti simus. Vnde S. Bernardus illud Christi: *Qui soluerit animam suam saluam facere, perdet eam: qui autem perdidit animam suam propter me, inueniet eam*, exponens, ait, Hippocrates eiusque sequaces docent, quomodo vita in hoc mundo conseruetur; Epicurus amare voluptates, magnaue contentione quilibet delicias sectari, ac Christus Iesus Re-

demptor noster, vitam & animam perdere, delicias & voluptates corporis contemnere & præ animæ bono, minimi ducere. Tum iam vide, quemnam ex hisce Magistris sequi velis; vtrem Christi an vero Hippocratis & Galeni discipulus esse malis. Quibus addere ipsi poterimus, experientia docente videre, nos, eos, qui delicatuli & singulares sunt, vt plurimum malo affecto & languido esse corpore, & aduersa plerumque valetudine consistari, & non raro per ea ipsa media sanitatem deterrere, per quæ eam stabilire putant; & diuerso eos, qui Deo superiorique confisi, communitatem sequuntur, & rebus omnibus se accommodant, vegeto sanoque in Religione esse corpore, & athletica quadam firmitate gaudere.

Castianus hic aliud obseruatu dignum ^{Lab. 6. de} notat. Esse videlicet quosdam, qui nonnullas sibi singularitates præberi cupiunt, ^{instit. re-} non tam quod iis opus habeant, ^{num. c. 23.} quam ex auctoritate quadam, præsumptione sui, fastu & superbia, volunt ^{Singularitates sibi} quosdam ^{quosdam} namque maiorem sui, quam aliorum rationem haberi, & hac prærogatiua ab aliis distingui, eo, quod veterani sunt ^{procurant} Consonatores, Professores, & Magistri ^{ex factis.} scholares. Et hi, inquit Castianus, vt plurimum, nec valde spirituales sunt, nec virtutibus conspicui.

Videmus, quippe ait, & legimus priscos illos Patres, qui stellarum instar in Ecclesia Dei, disciplina Religiosæ obseruantia resplendere, magnos communitatis amicos, singularitatum omnium inimicos fuisse: & hos, nostrum est, imitari.

Non hinc tamen efficere volumus anxie se hominem retinere & cohibere debere à proponendo superioribus suis id, quo opus habebit. Certum namque est in magna familia semper esse aliquos, qui rebus aliquibus particularibus indigent: parem namque omnes habere valetudinem nec possunt, nec æquales adferre corporis vires. Vnde id etiam omnes norint oportet, nemoque

Serm. 30.
in Cantic.

Hippocrates docet
Sicut dicitur
vt. Christus
perdere.

Serm.
ait.
Castianus

berm. 1. de
ait. 8.
Cassus. cord

moque ex ijs, quae diximus, occasionem de alio ferius diiudicandi sumat, sed vt dum aliquem singularitates & p̄ aemulgentias nonnullas vsurpare videbit, has ei pernecessarias esse credat, eique ac infirmitati illius compatiatur. Noli, inquit Bernardus imitari quosdam, qui cum condolere & compati proximo debent, ei inuident. *Vides, ait, hoc alter quisquam, & forsatis incipies inuidere, cui condolere debueras. Hinc accidis, & saepe beatifices eum in corde tuo ea de re, & de miserum se ille reputat, molesto ferens necessitatem suam, & quod communitatem sequi non possit: quod profecto magis ipsum cruciat, quam ipsa, quam patitur, infirmitas.*

Quemadmodum nec inuidere aus, nec murmurare, quin eodolere aus ei, cui quod magis aegrotat, plura & pretiosiora medicamenta praebentur: ita si tu prout oportet, intelligeres, quam haec illi singularitas grauis & amara sit, tantum abest, vt ei hanc inuideres, vt compatereris potius, Deoque ingentes gratias ageres, quod tu plus cibi, somni, vestium, commoditatum opus non habeas, sed communitatem sequi valeas & communia tibi satis esse possint.

Et addit, Bernardus, eum qui singularitates alijs subministrari solitas curiose considerat, easque oculo huido inuenitur, satis ostendere, cogit rationes nimis quam abiectas esse & sui cordis affectus totos in sensualitatem & delicias ferri.

Concludit demum vir sanctus, in quo & ego materiam hanc concludere possum: Non id propterea inquit, dico fratres mei quod de aliquopiam vestrum hac in parte in p̄ aens conqueendi occasionem habeam, sed necessarium mihi visum fuit vos huius rei commonere & praeuire, quod inter vos aliqui tenerae & delicatae complexionis sint, quibuscum vel ratione aetatis, vel infirmitatis ac debilitatis, aliquatenus dispensandum sit.

Sed Deo gratias ago, quod vestrum multos videam tam rerum suarum satagentes, tam de in via perfectionis progrediendo sollicitos, tam denique a cogitationibus huiusce terrenis & sensualibus remotos, vt nulla debilitum & necessitatem habentium, inter quos agunt, ratione habita, nec in singularitates eorum oculos conijciant, semper ad seip̄os eosdem condeant, seque ipsos identidem inuident & incipient, peruersum habentes, se esse, qui minime omnium praesent. Vnde omnes se & Superiores & meliores existimant, Secundum illud Apostoli conuium, *Superiores sibi inuicem arbutantes.*

Addit tandem & aliud consilium, dicens consultum esse vt non tam respiciendo eos, qui particularitatibus his opus habent, nec ad illas reflectendo in vnum atque alterum ex ijs qui maiorem domi feruorem praesent ac meliori exemplo collucet, oculos conijciamus, eosque pro viribus studeamus imitari? Ac simul refert, quid sibi in quodam e suis fratribus contigerit, & quo se mirifice scribit fuisse delectatum.

Venit ad eum summo mane monachus laicus, & ad eius pedes prostratus exclamat, Vae mihi pater, quia hac nocte in Matutinis triginta in vno fratrum virtutes enumeravi & consideravi, quarum ne vnam quidem iam me reperio.

Laudabile ergo exercitium est, fratrum nostrorum virtutes considerare & inueniri. Atque is, sermonis huius mei, inquit, fructus: nimirum serper in alijs virtutum ipsorum notare excellentiam, non autem imperfectiones vel defectus, & e contra in nobis, non quod praesumptionis & inactendis sed quod verae humilitationis nobis esse potest occasio, spectare.

Quid enim refert te magis quam alium laborare & ieiunare posse, si ille te praecellat virtutibus, si inquam maiorem te habeat humilitatem patientiam & caritatem? quid item ad rem

bb s facit

Bernard.
Sibi supra.

Virtutes in
alijs confi-
deranda,
defectus &
in nobis.

facit, non tantum eum posse ieiunare vel laborare quantum tu? Quare ait in posterum in fratribus tuis magis attende ad bona quæ habent, & tu non habes, bonum vero, quod tibi ipse habere videris noli intruere, sed esto magis sollicitus, ut feias, quid tibi ut ad perfectionem pertingas, desit. Ita fiet, ut in humilitate, nos & caritate firmus conseruaturi, & in Religione plurimum profectus facturi.

CAPVT XVIII.

In quo ea que iam dicta sunt, & exemplis stabiluntur.

Hieron. p.
latus lib. 3.
de bono fr.
sus Relig.
c. 16.

Rabandus p[re]ceptus, in Gallia vir, qui illustri miraculo ad Religionem vocatus est, cum in ea Religiosa vita asperitate, utpote lauro vitæ assuetus, grauius ferre cepisset, Abbas quidam, qui tunc erat nomine Porcarius, indulgentia quadam separatos ei cibos paulo commodiores, complexionique eius conuenientiores, præberi iubebat: quibus tamen ille quo magis utebatur, eo indies tenuior graciliorque fiebat. Itaque accidit, ut quadam die dum fratres reliqui communi mensa, arido scilicet pane & fabis vescerentur, videre sibi visus sit duos senes, alterum caluum, cui binæ clauis è collo pendebant, alterum habitu monachum, qui crystallinam pixidem manu gestabat. Hi toto cœnulo circumeuntes vnicuique monacho, nescio quid edulij è vase illo imperiebant, Rabandum solum ita prætereuntes, ut etiam se uero ac potius subitoto vultu eum intrerentur. Ille tamen ex eius, qui proxime assidebat parti neula aliquid suffuratus, ut illud gustauit, visa est illi eius suauitas omnium ciborum quos vnquam in vita sua etiam sæculari comedisset, suauitatem longe antecellere.

Quod visum cum tertio iam contigisset, ad Abbatem accessit, diligenter inquisiuit quibã essent hi duo senes. Inscellexit Abbas facile, alterum eorum Pe-

trum Apostolum esse, in cuius tutela erat monasterium, alterum autem Honoratum Monasterij auctorem: causa autem cur ipsi vni illa cœta communis negaretur, eam esse, quod communem aliorum seueritatem non sequeretur, Quod audiens Rabandus, animo confirmato ad omnem eius vitæ disciplinam perferendam, multo eam faciliorem & leniorem reperit, quam antea putasset: ac paulo post eosdem sanctos vidit, qui sibi quoque perinde ac alijs, de illo tam suauis cibo tribuerent, quo incredibiliter ad omnem laborem ac duritiam Religionis confirmatus est.

Simile huic exemplum refert Casar. Lib. 7. Dial. 4. rarius, atq; in ordine Cisterciensi quemdam fuisse, magis veste quam vitæ & operibus monachum, qui quod medicinam calleret, per Prouincias discurrebat, vix vnquam nisi in præcipuis festiuitatibus, ad Monasterium reuertens. Hic in quadam Beatissimæ Virginis festiuitate, cum staret cum alijs ad psallendum, ipsa Sancta Dei Genitrix, multa claritate circumfusa, eorum ipso vidente intrauit, & de pixide quam manu gestabat, electuarium per cochleari hauriens, singulis in os immittebat. Ad ipsum vero veniens, & pertransiens dicebat: Tu electuario meo opus non habes, quia medicus es, & plurimas tibi impendis consolationes. Ille inde conterritus, culpam suam agnouit. In illo tempore non nisi per obedientiam coactus, de monasterio egredi consensit, & ab omni sensuali consolatione abstinuit. In proxima ergo solennitate deipara, prout ante fecerat, ad famulos suos recreandos veniens, cum ad illum ordinem venisset, gressum figit, & ait. Quia mores cortexisti, tua medicamenta meis posthabens, ecce de meo electuario sicuti cæteris, tibi imperior.

De quo ut gustauit mox tantum dulcedinis & deuotionis accepit, ut deinceps stabilis in congregatione maneret & omnia carnis commoda tanquam sterco-
ra reputaret. Electuarium enim illud gratia